

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
รอบการประเมินที่ ๒/๒๕๖๗ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ชื่อ-นามสกุล	นายไพฑูรย์ นาคเกษม	ตำแหน่ง	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
หน่วยงาน	กลุ่ม/ฝ่าย/สพด./ศูนย์ สถานีพัฒนาที่ดินจันทบุรี		
หัวข้อการพัฒนา	การพัฒนาเจ้าหน้าที่ พต. เป็นมิสเตอร์เกษตรอินทรีย์		
วิธีการพัฒนา	การเรียนรู้แบบ onsite		
วันที่พัฒนา	๑๘ - ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ สถานที่ วังรี รีสอร์ท จ.นครนายก		
หน่วยงานที่จัดอบรม	กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน		
วัตถุประสงค์	ให้เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินที่สมัครเป็นมิสเตอร์เกษตรอินทรีย์ได้รับความรู้ความเข้าใจ กระบวนการขับเคลื่อนกลุ่มเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานขับเคลื่อนกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ให้ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ต่อไป		

สรุปสาระสำคัญ

การส่งเสริมการทำเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ นับว่าเป็นการทำเกษตรแบบตั้งใจ ไร้สารพิษและปุ๋ยเคมี ผลผลิตที่ได้สามารถนำไปกำหนดราคาตลาดและได้ราคาสูงกว่าการทำเกษตรแบบปกติทั่วไป การดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ กรมพัฒนาที่ดิน ได้รับมอบภารกิจจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ – จนถึงปัจจุบัน หน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ร่วมบูรณาการขับเคลื่อนร่วมกับภาคีเครือข่ายเกษตรกรและองค์กรต่างๆ ภายนอกภาครัฐฯ ให้มีการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ในหลากหลายชนิดพืช และมีการตรวจสอบรับรองมาตรฐาน แปลงปลูก และระบบการผลิต รวมถึงให้เครื่องหมายรับรองเพื่อประโยชน์ในทางการค้า ที่แสดงถึงความเป็นเกษตรอินทรีย์ที่ไม่มีการใช้สารเคมี จากกระแสผู้บริโภคที่ห่วงใยสุขภาพทำให้ต้องปรับโครงการที่ดำเนินการอยู่เพื่อประโยชน์ต่อประชาชนในรูปแบบ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ตั้งแต่การผลิต จนถึงผู้บริโภคที่มุ่งเน้นตลาดเฉพาะ เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน โรงแรม และผู้บริโภคที่ใส่ใจในคุณภาพสินค้า โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนในฐานะผู้ผลักดันต้นน้ำและกลางน้ำ ด้านการผลิต และให้มาตรฐานด้านการผลิต กระทรวงพาณิชย์ ผลักดันปลายน้ำด้านการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ทั้งภายในและนอกประเทศ รวมทั้งราคาที่เป็นธรรม

กรมพัฒนาที่ดินมีนวัตกรรมที่สำคัญในการสนับสนุนการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ มีหน่วยงานประจำอยู่ในทุกจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อมและเต็มใจเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยเริ่มจากเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน การรณรงค์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน ที่เรียกว่า “มิสเตอร์เกษตรอินทรีย์” ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการด้านเกษตรอินทรีย์ให้กับกลุ่มเกษตรกร สนับสนุนปัจจัยการผลิต และสานิตการปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ ถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด้วยกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS (Participatory Guarantee Systems) ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ กรมพัฒนาที่ดินใช้ระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนกลุ่มผลิตเกษตรอินทรีย์ เพื่อพัฒนาให้กลุ่มเกษตรกรเข้มแข็งจนไปสู่การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ PGS ในที่สุด ระบบเกษตรอินทรีย์ PGS เป็นระบบสากลที่คิดค้นขึ้น โดย IFOAM เปิดโอกาสให้เกษตรกรจัดตั้งกลุ่มขึ้น กำหนดกติกากลุ่มในการตรวจรับรองกันเอง โดยไม่พึ่งพา

การตรวจรับรองจากหน่วยตรวจรับรองภายนอกที่มีค่าใช้จ่ายสูง และเกษตรกรรายย่อยไม่สามารถจ่ายค่าตรวจรับรองได้

นโยบายที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานเกษตรอินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน คือ ใช้กลยุทธ์มิสเตอร์เกษตรอินทรีย์ในทุกจังหวัด โดยให้ความสำคัญกับมิสเตอร์เกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเกษตรอินทรีย์ให้บรรลุผลสำเร็จ ปัจจุบันกรมฯ ได้ดำเนินการรับสมัครเจ้าหน้าที่ผู้สนใจเพื่อพิจารณาคัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมเป็นมิสเตอร์เกษตรอินทรีย์แล้ว จำนวน ๒๙๐ คน ตามคุณสมบัติ ดังนี้ ๑) เป็นเจ้าหน้าที่ที่มีความสนใจในการทำงานด้านเกษตรอินทรีย์ มีความทุ่มเท เสียสละ และพร้อมจะทำงานร่วมกับกลุ่มเกษตรกรเกษตรอินทรีย์ที่เข้าร่วมโครงการเกษตรอินทรีย์ ๒) มีผลงานหรือมีข้อมูลกลุ่มเกษตรกรเกษตรอินทรีย์ ในระดับจังหวัดเป็นอย่างดี ๓) สามารถประสานการทำงานร่วมกับหมอดินอาสาเกษตรกร เพื่อร่วมกันดำเนินงานขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วมจนถึงขั้นตอนการได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (PGS) ๔) มิสเตอร์เกษตรอินทรีย์เป็นผู้ช่วย ผอ. สพข. ผอ. สพด. ในการดูแลงานภาพรวมความเชื่อมโยงทุกโครงการที่เกี่ยวข้องภายใต้กิจกรรมส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรในการลดต้นทุนการผลิต และถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้การปรับปรุงบำรุงดินเพื่อลดต้นทุน ลดใช้สารเคมี และสำหรับเกษตรกรที่ต้องการใบรับรองเพื่อการจัดจำหน่ายสามารถพัฒนาต่อยอดไปจนถึงการผ่านมาตรฐานระบบการรับรองเกษตรอินทรีย์ PGS ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมทั้งเข้าสู่เครือข่ายทางการตลาดอีกด้วย

นอกจากนี้ยังมีโครงการเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนเพื่อปลูกฝังเยาวชนเด็กนักเรียนให้เข้าใจกระบวนการเกษตรอินทรีย์ การปรับปรุงดินและการทำเกษตรอินทรีย์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อเติบโตขึ้นจะได้รับความรู้และหากเข้าสู่อาชีพเกษตรกรในอนาคต จะสร้างเครือข่ายสมาชิกเกษตรอินทรีย์ในท้องถิ่นได้ ดังนั้นเพื่อให้มิสเตอร์เกษตรอินทรีย์ทราบบทบาทและความสำคัญของตนเองในการทำหน้าที่ขับเคลื่อนงานกรมฯ ในระดับพื้นที่จึงได้จัดอบรม หลักสูตร “การพัฒนาเจ้าหน้าที่ พด. เป็นมิสเตอร์เกษตรอินทรีย์” พร้อมทั้งจัดให้มีการสอบคัดเลือกเจ้าหน้าที่ พด. ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ผู้มีความสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ทักษะกระบวนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS ขับเคลื่อนการดำเนินงานกรมฯ ในระดับพื้นที่ทั่วประเทศให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตามบทบาทหน้าที่ของมิสเตอร์เกษตรอินทรีย์ ผู้ที่ผ่านการทดสอบคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กรมฯ กำหนด จะได้รับการแต่งตั้งเป็นมิสเตอร์เกษตรอินทรีย์ประจำพื้นที่ เพื่อ

ทำงานขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ PGS ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้การขับเคลื่อนงานเกษตรอินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดินบรรลุผลสำเร็จ

โดยวันพุธที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ดร.อาทิตย์ ศุขเกษม รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินด้านวิชาการ เป็นประธานเปิดการอบรมวิทยากรระดับพื้นที่ด้านการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ หลักสูตร “การพัฒนาเจ้าหน้าที่ พต. เป็นมิสเตอร์เกษตรอินทรีย์” ซึ่งกรมพัฒนาที่ดิน โดยกองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน ร่วมกับมูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย โดยมีนายจำเริญ นาคคง ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน นายวัชระ สิงห์โตทอง ผู้อำนวยการสถานพัฒนาที่ดินปทุมธานี นางสาวฉวีวรรณ พัฒนพงษ์ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาหมอดินอาสาและบริหารจัดการเครือข่าย เจ้าหน้าที่กลุ่มวิจัยและพัฒนาหมอดินอาสาฯ ที่มหาวิทยาลัยซึ่งมี นางจินตนา อินทรมงคล นายสมชัย วิสารทพงศ์ และคณะจากมูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย

ดร.อาทิตย์ ศุขเกษม กล่าวว่า กรมพัฒนาที่ดินได้ขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐบาลและนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่กำหนดให้การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ของประเทศเป็นงานสำคัญ เนื่องจากเกษตรอินทรีย์เป็นเกษตรทางเลือกที่มีศักยภาพในการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน มีความมั่นคงด้านอาหาร และความปลอดภัยต่อสุขภาพ ไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับกระแสความต้องการผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งกรมฯ มีแผนงานโครงการด้านเกษตรอินทรีย์ โดยใช้ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS เป็นเครื่องมือหรือกระบวนการหลักในการขับเคลื่อนกลุ่มเกษตรกรให้ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ซึ่งมีหน่วยงานที่มีความพร้อมในการสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรอยู่ในทุกจังหวัด ที่เรียกว่า “มิสเตอร์เกษตรอินทรีย์” เป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาทางวิชาการด้านเกษตรอินทรีย์ให้กับกลุ่มเกษตรกร สนับสนุนปัจจัยการผลิต และสาธิตการปรับปรุงบำรุงดิน ให้เหมาะสมกับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ โดยถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ให้กับ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งสู่การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ PGS ในที่สุด

สำหรับการจัดอบรมจัดขึ้นในวันที่ ๑๘-๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ (ระยะเวลา ๒ วัน) แบ่งออกเป็น ๒ ภาค ได้แก่ ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ รวมทั้งการตรวจเยี่ยมฟาร์มในระบบ PGS ในรูปแบบ onsite ณ วังรี รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก จำนวนผู้เข้าอบรม ๒๓๐ คน และถ่ายทอดสด (Facebook Live) ผ่านเพจเฟซบุ๊กกรมพัฒนาที่ดินไปยังมิสเตอร์เกษตรกรอินทรีย์ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑- ๑๒ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด ศูนย์การศึกษาฯ รวมถึงบุคลากรจากหน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งภายในงานมีการบรรยายพิเศษจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากมูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย การเสวนาวิชาการ “ต้นแบบกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม” และนิทรรศการส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS (Participatory Guarantee Systems) พร้อมทั้งผลิตภัณฑจากกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ PSG นครนายก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ที่สมัครเป็นมิสเตอร์เกษตรกรอินทรีย์ได้รับความรู้ความเข้าใจกระบวนการขับเคลื่อนกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานขับเคลื่อนกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ ให้ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับต่อตนเอง

สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

ประโยชน์ที่ได้รับต่อหน่วยงาน

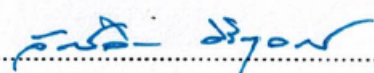
สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ขั้นตอนการดำเนินงานการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดินให้กับเกษตรกร หรือผู้ที่สนใจได้

(ลงนาม).....

(นายไพฑูรย์ นาคเกษม)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

(ลงนาม).....

(นางจันทร์จิรา ศิริสุวรรณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินจันทบุรี